

[Brorsen.]

Bedste. Der er bogstavelig talt, saaledes som Partiforholdene er og har været siden 1936, fri Gennemmarch for alle de Forslag, Regeringen ønsker gennemført.

Der er holdt forskellige politiske Taler i den senere Tid af den højtærede Statsminister ved det store socialdemokratiske Møde for nogen Tid siden og af det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch ved et Møde i Nordjylland, og jeg forstaar, at Parolen nu ved det forestaaende Valg skal være, at man skal sætte alle Sejl til, for at Socialdemokratiet alene helt og fuldt kan faa Flertallet i den nye danske Rigsdag, naar vi har vedtaget den nye Grundlov. Nu er der i og for sig ikke saa meget at sige til — for saadan er det vel for os alle —, at man ønsker saa stor Tilslutning til Partiets Politik som overhovedet muligt, men jeg synes, naar man nu har set de to Regeringspartier i saa intimt Samarbejde i en halv Snes Aar, at det er lidt haardt, naar Statsministeren, navnlig Statsministeren, i sine politiske Taler slynger de Ord ud, at det, der er det afgørende nu, er, at Socialdemokratiet alene kan faa Flertal i den nye Rigsdag. Jeg synes, at naar man hører disse Udtalelser, kommer man i Hu det gamle Ord: Moren, in casu Det radikale Venstre, har gjort sin Pligt over for Socialdemokratiet, og nu kan Moren gaa andre Steder hen.

Før Landstingsvalget i 1936 lød det ustandseligt fra Regeringspartierne: Skaf os Flertal ogsaa i Landstinget, saa skulde man blive Vidne til en enestaaende Lovgivning i dette Land. Dels blev dette udtalt, og dels laa det i høj Grad bag ved de udtalte Ord. Men nu har vi altsaa Resultaterne, som vi ved flere Lejligheder har udtalt os om fra Venstres Side, og disse Resultater er i Sandhed ikke straalende. Jeg skal ikke komme ind paa det her ved denne Lejlighed, jeg nævner det kun i Forbigaaende, men jeg kan tænke mig, at Regeringen i en stille Time vil føle sig usikker over for Vælgerne: Dom ved det forestaaende Valg, og at man derfor ønsker, at der kan tales om noget andet, der kan fange Opmærksomheden, og hertil anser man altsaa Forfatningssagen for at være godt egnet.

De Forhandlinger, der i sin Tid fandt Sted i Forfatningskommissionen, var delt i forskellige Faser. Jeg minder om, at der paa et vist Tidspunkt blev talt — jeg havde nær sagt fra alle Sider — om Bevarelsen under en eller anden Form af et Tokammersystem. Regeringspartierne havde ganske vist et Etkammerforslag, men ved Siden

deraf vilde man have et Lovraad paa nogle og tredive Medlemmer, og de forskellige Lovforslag, der kom til Behandling paa Rigsdagen, skulde ogsaa passere Lovraadet, inden de blev ophøjet til Lov. Det konservative Folkeparti var ogsaa i høj Grad inde paa, at man skulde bevare Tokammersystemet, og vi ved fra den afgivne Betynkning, at man fra konservativ Side har givet Udtryk for den Opfattelse, at Bevarelsen af et Tokammersystem var en folkelig og demokratisk Garanti over for Ensidedighed og Yderlighed.

Venstre udtalte paa det Tidspunkt sin Villighed til at gaa med til en Ændring af den bestaaende Forfatning og stillede i Udsigt, at man var villig til, at Valgretsaldern til Landstinget gik ned fra 35 Aar til 25 Aar som i Junigrundloven; jeg gør for Resten her opmærksom paa — det kan være, at enkelte har glemt det —, at gaar vi et Stykke Tid tilbage i vor Forfatnings Historie, møder vi det radikale Parti som Forslagsstiller for, at vi skulde have ens Valgrets alder baade i Folketing og i Landsting. Vi var, angaaende eventuelle Uoverensstemmelser, der maatte opstaa mellem Tingene, villige til at søge disse løst. Vi nævnte flere Muligheder, enten at man kunde lade Tingene gaa sammen til en forenet Rigsdag, eller at man for Landstingets Vedkommende kunde indføre noget i Retning af et suspensivt Veto. Med Hensyn til de landstingsvalgte Stilling i Forfatningen var vi ogsaa villige til at forhandle og til eventuelt at lade dem udgaa af Forfatningen.

Det er jo karakteristisk, at nu gaar man lige den stik modsatte Retning, idet en meget betydelig Del af den nye Rigsdag ikke vælges direkte af Vælgerne, men udpeges ved Opstilling paa de saakaldte Landslister. Man bevæger sig altsaa i den modsatte Retning af den, vi antydede fra Venstres Side inden for Forfatningskommissionen.

Da alle disse Planer var fremme og var til Behandling i Forfatningskommissionen, opdagede vi en Dag, at der var opnaaet Enighed mellem Regeringspartierne og Det konservative Folkeparti om et Forslag. Dermed var Sagen i Virkeligheden afgjort for Rigsdagens Vedkommende. I øvrigt knyttede Regeringspartierne og Det konservative Folkeparti deres Skæbne saa fast til hinanden — og det er ikke mindst det ærede Medlem Hr. Christas Møller, der her var Anfører —, at der ikke var Tale om, at man nu kunde ændre noget, undtagen samtlige tre Partier kunde tiltræde